

Strasbourg, 12.12.2017
SWD(2017) 474 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

ETTEPANEK: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse ELi infosüsteemide (piirid ja viisad) koostalitlusvõime raamistik ning
muudetakse nõukogu otsust 2004/512/EÜ, määrust (EÜ) nr 767/2008, nõukogu otsust
2008/633/JSK, määrust (EL) 2016/399 ja määrust (EL) 2017/2226,

ja

ETTEPANEK: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse ELi infosüsteemide (politsei- ja õiguskoostöö, varjupaik ja ränne)
koostalitlusvõime raamistik

{COM(2017) 793 final} - {SWD(2017) 473 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinnaang ettepaneku kohta võtta vastu määrus ELi julgeoleku, piiride ja rände haldamise infosüsteemide koostalitlusvõime loomise kohta
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem? <u>Kuni 11 rida</u>
ELi infosüsteemide koostalitlusvõime puudumine takistab volitatud kasutajate (piirivalve-, õiguskaitse-, sisserände- ja viisametnike ning kohtuasutuste) tööd. Julgeoleku, piiride ja rände haldamise valdkonna andmehalduse struktuuri killustatus, mis tuleneb teabe säilitamisest omavahel ühendamata süsteemides, võib põhjustada ka teabelünki, mis on ohuks ELi sisejulgeolekule. Isikute kontrollimine välispiiril ei ole piisavalt tulemuslik ega võimalda rännet tõhusalt hallata ja sisejulgeolekut tagada. Seda kinnitab ELi välispiiri pidev ebaseaduslik ületamine ja kasvav oht sisejulgeolekule, mille tunnistuseks on rida terrorirünnakuid. Sellela seoses on tehtud kindlaks järgmised konkreetsed probleemid: - volitatud kasutajatel puudub kiire, lihtne ja süstemaatiline juurdepääs vajalikule teabele; - volitatud kasutajatel ei ole võimalik tuvastada mitut identiteeti ja identiteedipettusi; - juurdepääs infosüsteemidele isikusamasuse kontrollimiseks liikmesriigi territooriumil on piiratud ning - õiguskaitseasutuste juurdepääs piirihaldussüsteemidele on erinev ja keerukas. Analüüsitud on nende probleemide nelja põhjust: - infosüsteemidele juurdepääsu puudulik korraldus; - tasakaalustamatus õiguskaitseasutuste juurdepääsutagatiste ja operatiivvajaduste vahel; - piirihaldussüsteemide eesmärgi kitsendav tõlgendamine ning - isikuandmete korduv ja eraldi salvestamine erinevates süsteemides.
Mida selle algatusega loodetakse saavutada? <u>Kuni 8 rida</u>
Kaks üldeesmärki: • tõhustada Schengeni ala välispiiride haldamist, tuginedes Euroopa rände tegevuskavale ja sellele järgnenud teatistele, sealhulgas teatisele Schengeni ala säilitamise ja tugevdamise kohta; • suurendada Euroopa Liidu sisejulgeolekut, tuginedes Euroopa julgeoleku tegevuskavale ja komisjoni tööle, mis on seotud tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu saavutamisega. Neli erieesmärki: • tagada, et lõppkasutajatel, eelkõige piirivalve-, õiguskaitse- ja sisserändeametnikel ning kohtuasutustel, on kiire, tõrgeteta, süstemaatiline ja kontrollitud juurdepääs teabele, mida nad oma tööülesannete täitmiseks vajavad, seejuures järgides asjaomastes ELi õigusaktides sätestatud juurdepääsuõigusi; • pakkuda välja lahendus samade biomeetriliste andmetega seotud mitme erineva identiteedi kindlakstegemiseks, et hõlbustada heausksete isikute isikusamasuse kontrollimist ja samal ajal võidelda identiteedipettustega; • hõlbustada liikmesriikide territooriumil kolmandate riikide kodanike isikusamasuse kontrollimist volitatud ametnike poolt; • hõlbustada ja lihtsustada õiguskaitseasutuste juurdepääsu ELi tasandi infosüsteemidele, mis ei ole seotud õiguskaitsega, kui selline juurdepääs on vajalik raskete kuritegude ja terrorismi tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või nende eest vastutusele võtmiseks.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus? <u>Kuni 7 rida</u>
Olulised ühised ELi tasandi infosüsteemid on juba olemas või loomisel ja neid haldab Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA). Kavandatavate meetmete ulatust, tagajärgi ja mõju arvestades on suurema koostalitlusvõime põhieesmärgi võimalik tõhusalt ja süstemaatiliselt saavutada üksnes ELi tasandil. Eurobaromeetri eriuuring näitab, et kuritegevuse ja terrorismi tõkestamiseks ELi tasandil teabe jagamise strateegial on laialdane üldsuse toetus.
B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks? <u>Kuni 14 rida</u>
Variante on kaalutud otsese vastusena nii nõukogu kui ka Euroopa Parlamendi üleskutsetele kõrvaldada olemasolevate infosüsteemidega seotud struktuurilised puudused ja tõhustada teabe jagamist. Olemasolevate ja tulevaste süsteemide koostalitlusvõime tulemuslikuks parandamiseks on vaja õigusakti. Variantide hindamisel võeti aluseks lähtestsenaarium (1. variant), mis hõlmab praeguseid olemasolevaid (SIS, Eurodac, VIS) ja plaanitud või kavandatavaid (riiki sisenemise ja riigist

lahkumise süsteem, ETIAS, ECRIS-TCN) süsteeme. 2. variandi puhul hinnati järgmisi võimalikke koostalitluse komponente, mille komisjon esitas oma *seitsmendas eduaruandes tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu suunas liikumise kohta*:

- Euroopa otsinguportaal, mis võimaldab teha päringuid samaaegselt mitmes süsteemis, kasutades peamiselt biograafilisi andmeid;
- ühine biomeetrilise võrdlemise teenus, mis võimaldab otsida biomeetrilisi andmeid mitmest kesksüsteemist;
- ühine isikuandmete hoidla, mis koondab kokku olemasolevad (kolmandate riikide kodanike) biograafilised andmed, mis on salvestatud erinevates kesksüsteemides.

2. variandil põhineva 3. variandi kohaselt lisataks veel mitme identiteedi detektor, et võimaldada mitme identiteedi tuvastamist, kehtestataks eeskirjad ELi infosüsteemide kasutamiseks liikmesriikide territooriumil kontrollide läbiviimise eesmärgil ja lihtsustataks ELi infosüsteemidele õiguskaitseesmärgil juurdepääsu päringutabamuse tähistamise abil. 2. ja 3. variandi kombinatsioon võimaldab kõik eesmärgid tervikuna saavutada.

Kes millist varianti toetab? Kuni 7 rida

Nagu eespool märgitud, on nii nõukogu kui ka Euroopa Parlament väljendanud üldist toetust koostalitlusvõime ja teabe jagamise parandamise meetmetele. Avaliku konsultatsiooni käigus saadud vastused olid laias laastus käesoleva koostalitlusvõimet käsitleva ettepaneku aluspõhimõtteid pooldavad. Suurem osa vastanutest oli nõus, et konsultatsiooni käigus kindlaks tehtud küsimused on asjakohased ja et koostalitlusvõime pakett taotleb õigeid eesmärke. Toetades küll algatust, rõhutasid vastajad järjekindlalt vajadust tugevate ja selgete andmekaitsemeetmete järele.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised? Kuni 12 rida

Üldises plaanis võimaldab koostalitlusvõime suurendada ELis julgeolekut, mis on hädavajalik turismi kasvu jaoks. Meetme suurim sotsiaalne mõju seisneb piirihalduse tõhustamises ja sisejulgeoleku suurendamises, mis omakorda kasvatab ELi kodanike kindlustunnet. Tulenevalt identiteetide ühtsemast haldamisest ning lihtsamast juurdepääsust piirikontrolli- ja sisserändesüsteemidele peaks meetmel olema väga positiivne mõju politseikoostööle ja õiguskaitsele. Peale selle kaasneb koostalitlusvõimega otsene kulude kokkuhoid hinnangulises summas 77,5 miljonit eurot aastas, kusjuures peamiselt säästavad selle summa liikmesriikide haldusasutused. Kokkuhoid tuleneb esmajoones korduvate koolituskulude vähenemisest, samuti mitme identiteedi juhtumite lahendamise ja identiteedipettuste avastamisega seotud töö mahu vähenemisest.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud? Kuni 12 rida

Otsene majanduslik mõju piirdub olemasolevatele süsteemidele tuginedes uute vahendite väljatöötamise ja rakendamise piirkuludega. Need kulud jäävad ELi eelarve ja süsteeme kasutavate liikmesriikide ametiasutuste kanda. Ühekordne kogumaksumus moodustab ligikaudu 169,8 miljonit eurot. Hinnanguliselt jagatakse kulud liikmesriikide (50,3%) ja ELi kesktasandi (49,7%) vahel peaaegu võrdselt. Iga-aastased jooksvad kulud moodustavad 28,5 miljonit eurot ja nende puhul jääb liikmesriikide kanda üle 60 %.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele? Kuni 8 rida

Eeldatavasti ei ole kavandatud meetmetel otsest mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Lennujaamadele, meresadamatele ja transpordiettevõtjatele avaldub positiivne mõju, eelkõige tänu kiiremale piirikontrollile.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele? Kuni 4 rida

Tänu vähenenud koolitus- ja IT-kuludele ning mitme identiteedi avastamisele peaksid liikmesriigid hoidma aastas kokku ligikaudu 76 miljonit eurot. Liikmesriikide ühekordsed kasutuselevõtukulud moodustavad hinnanguliselt 85,5 miljonit eurot.

Kas on oodata muud olulist mõju? Kuni 6 rida

Arvestades seda, milliste isikuandmetega on tegemist, mõjutab koostalitlusvõime õigust isikuandmete kaitsele. Koostalitlusvõime lahenduse väljatöötamisel ja rakendamisel järgitakse täiel määral õigusakte, nagu isikuandmete kaitse üldmäärus, ning lõimitud andmekaitse ja vaikimisi andmekaitse põhimõtteid; samuti kaasnevad koostalitlusvõime rakendamisega mitmed kaitsemeetmed. Kavandatud meetmed on proportsionaalsed ja eesmärgi saavutamiseks minimaalselt vajalikud.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse? Kuni 4 rida

eu-LISA esitab iga nelja aasta järel aruande koostalitluse komponentide tehnilise toimimise kohta. Aasta hiljem koostab komisjon üldhinnangu komponentide mõju, sealhulgas põhiõigustele avalduva mõju

kohta.